

Justis - og politidepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
850/561

Dato:
14.10.2011

HØRING - STYRKING AV LOVGIVNINGEN OM HÅNDHEVINGEN AV INDUSTRIELLE RETTIGHETER M.M.

Det vises til Justis – og politidepartementets høringsnotat om styrking av lovgivningen om håndhevingen av industrielle rettigheter m.m. KSL Matmerk har fått utsatt høringsfrist til 21. oktober.

KSL Matmerk støtter forslagene som er fremmet for å styrke rettighetshavernes stilling og mulighet for håndheving av industrielle rettigheter m.m. Vi er imidlertid uenig i at endringer ikke er nødvendige for rettighetshavere som har fått en beskyttelse av produktnavn etter forskrift om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på næringsmidler (forskrift om beskyttede betegnelser), se nedenfor.

KSL Matmerk er delegert ansvaret (fra Mattilsynet) for saksbehandling, informasjon, markedsføring og oppfølging av merkebrukere i henhold til regelverket om beskyttede betegnelser. Det er Mattilsynet som foretar endelig godkjenning av en søknad.

Forskrift om beskyttelse av opprinnelsesbetegnelser, geografiske betegnelser og betegnelser for tradisjonelt særpreg på næringsmidler er spesielt omtalt under punkt 8 side 43 i høringsnotatet. Det foreslås ingen endringer i reglene om vederlag og erstatning. Begrunnelsen som gis er at "det er svært få betegnelser som er beskyttet under forskriften, og krenkelser har til nå ikke utgjort noe problem". Det er heller ikke foreslått å innføre bestemmelser om andre sivilrettslige sanksjonsmuligheter.

I høringsnotatet legges det opp til at den sivilrettslige håndteringen fremdeles skal være den primære sanksjonen, noe KSL Matmerk støtter. Vederlag og erstatning og ulike forebyggende tiltak vil etter KSL Matmerks oppfatning som regel være bedre egnet til å ivareta rettighetshavers interesser enn strafferettslige sanksjoner. KSL Matmerk mener at man på disse områdene også bør styrke sanksjonsmulighetene for de som har oppnådd en beskyttet betegnelse.

Merkeordningen Beskyttede betegnelser

Merkeordningen Beskyttede betegnelser er relativt ny i Norge. Den ble innført i 2002 og den første betegnelsen ble beskyttet våren 2004. Hovedregelen er at man må være en sammenslutning som samarbeider om det samme næringsmidlet for å kunne søke om å beskytte et produktnavn. Det tar tid å få etablert et slikt samarbeid og så bli enige om hvilke kriterier som skal fastsettes for produksjon og eventuelt bearbeiding og foredling av næringsmidlet. Vi har hele 19 beskyttede betegnelser i Norge i dag. Til sammenligning har Sverige 6, Danmark 3 og Finland 8. Bak disse 19 beskyttede produktbetegnelsene i Norge står det over 600 produsenter. Det er altså mange produsenter som vil være interessert i at mulighetene for håndhevingen av vernet er så gode som mulig. I tillegg har vi 7 søknader til behandling med flere hundre produsenter representert i sammenslutningene.

Bak en beskyttelse etter denne merkeordningen ligger det mye arbeid fra produsentenes side. De må dokumentere både produktets tradisjon og historie og i tillegg dokumentere at det er en sammenheng mellom produktets egenskaper/kvalitet og det geografiske miljøet (jordsmonn, klima etc). Dette er tradisjonsrike produkter som det ofte er ekstra ressurskrevende å produsere. Det juridiske vernet handler om å hindre utnyttning av andres innsats, ressursbruk og opparbeidet goodwill. I og med at dette er produkter hvor kvalitet, egenskaper eller omdømme kan tilskrives det geografiske miljøet vil kopier og etterligninger som er produsert andre steder nødvendigvis ha en annen kvalitet eller egenskaper enn originalproduktet. Faren for å skade rettighetshavernes goodwill vil derfor være ekstra stor i disse sakene.

Beskyttede betegnelser ivaretar også forbrukerinteresser ved å bidra til å skille produkter med ulik opprinnelse, kvalitet og særpreg. Håndheving av reglene er derfor også viktig sett fra et forbrukerperspektiv.

Praksis

Vi kjenner til to saker om etterligning og kopiering av en beskyttet betegnelse i Norge. Den ene saken ble avgjort av en av Mattilsynets regionkontorer i favør av rettighetshaverne. I det andre tilfellet klarte rettighetshaverne å stoppe videre kopiering selv, under henvisning til reglene i forskriften. Det er imidlertid et faktum at kopiering og etterligning av produktnavn er et stigende problem for næringsmidler i EU. Dette er en viktig årsak til at produsentene bak Prosciutto de Parma og Parmigiano Reggiano har søkt om å beskytte produktnavnet også i Norge, noe som er mulig i henhold til det norske regelverket om beskyttede betegnelser. De foreslåtte reglene mener vi kan bidra til å hindre en slik utvikling som vi ser i EU. Det er ingen grunn til at rettighetshaverne ikke skal ha like sterk stilling ved inngrep i en beskyttet betegnelse som ved inngrep i andre industrielle rettigheter. Det vil dessuten være av stor betydning at muligheten for håndhevingen av vernet i Norge er like bra som i EU.

Forslag til endringer

Vi viser til Mattilsynets høringsuttalelse og støtter Mattilsynets syn på at det bør gjøres endringer i bestemmelsen om vederlag og erstatning i forskrift om beskyttede betegnelser § 27a, slik at bestemmelsen blir tilsvarende det som i høringsbrevet er foreslått som nytt annet ledd i markedsføringslovens § 30 og patentlovens § 58, 1. ledd. Det vil si at rettighetshaver kan kreve lagt til grunn det av tre alternative utmålingsgrunnlag som gir høyest kompensasjon i det enkelte tilfelle.

KSL Matmerk mener også at inngriper i saker om kopiering og etterligninger av beskyttede betegnelser bør kunne pålegges å bekoste tiltak for å formidle informasjon om dommen i sak om rettighetsinngrep. Dette mener vi vil være en praktisk og effektiv sanksjon som kan redusere omfanget av den skade på goodwill som et rettighetsinngrep i disse tilfellene vil kunne medføre. Det bør derfor gjøres endringer i forskrift om beskyttede betegnelser, eventuelt som en ny § 27b, slik at bestemmelsen blir lik det som i høringsbrevet er foreslått som ny § 59a i patentloven. En

slik endring i forskrift om beskyttede betegnelser nødvendigjør antagelig en endring av matlovens kapittel V, alternativt matlovens § 30.

Med vennlig hilsen
for KSL Matmerk

Ola Hedstein
Adm.dir.

Nina Hegdahl
Advokat